

Mitä ohjaus oikein on?

Valpasohjaus käytännössä

Valpasverkosto, asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu

Jenni Venejärvi, oppivelvollisuuskoordinaattori, Askola

Laura Sirkiä, oppivelvollisuuden erityisasiantuntija, Kerava

Karita Snellman, asuinkuntaohjaaja, Vantaa

Valpas-verkosto

Verkosto oppivelvollisuuden kuntavalvonta työtä tekeville

Verkostoon kuuluu yli 160 jäsentä

Vetotiimiin kuuluu seitsemän jäsentä

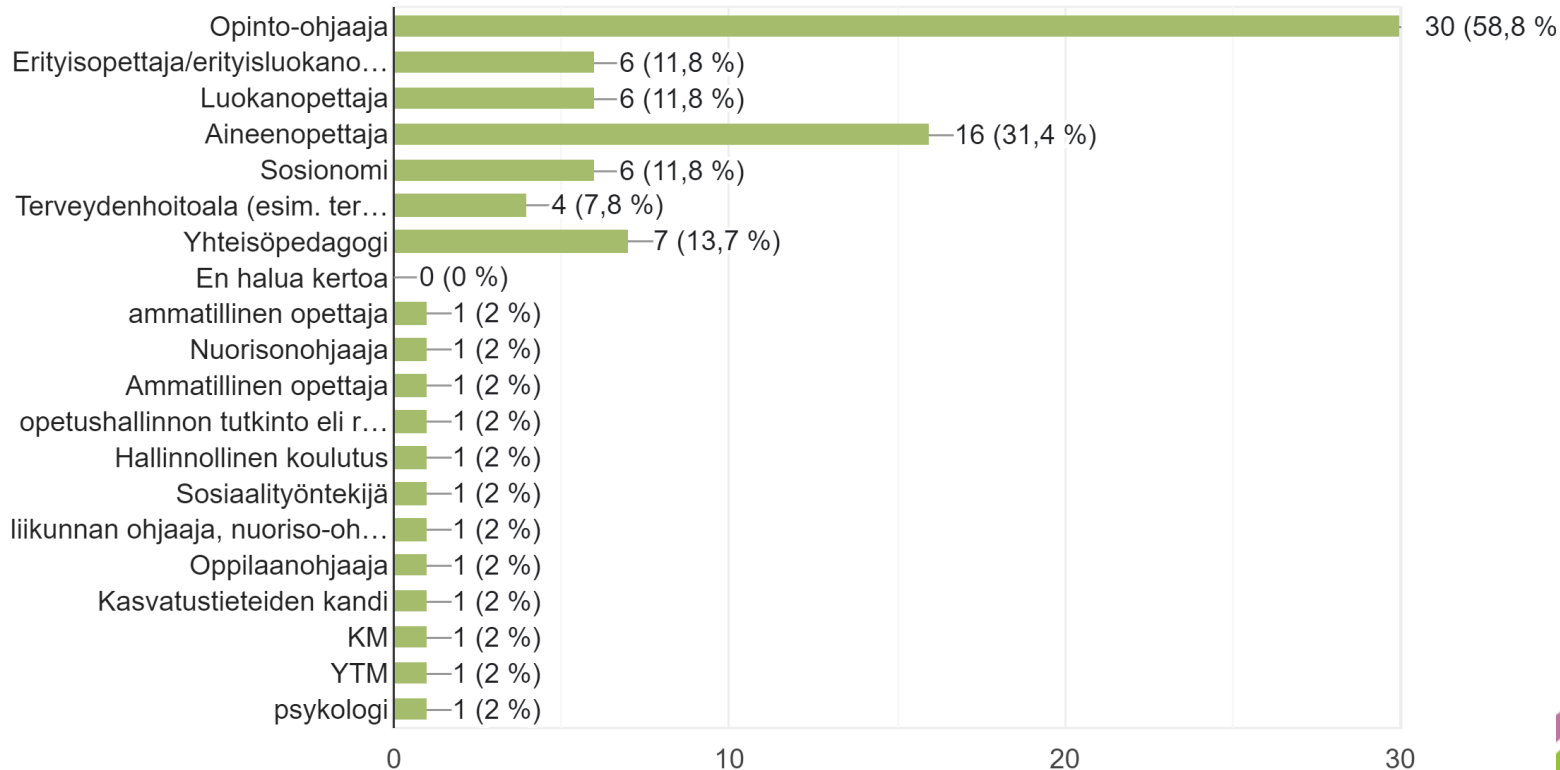
Verkosto syntynyt ammattilaisten tarpeesta keskustella, jakaa tietoa ja pohtia yhdessä ratkaisuja

Verkosto on epävirallinen

Koulutustaustoja Verkostossa

Valpas-verkoston ammattilaisten nimikkeitä:

- **Oppivelvollisuuskoordinaattori**
- Valpas-valvoja
- Asuinkuntaohjaaja
- Oppivelvollisuusohjaaja
- Nivelvaiheen opinto-ohjaaja
- **Opinto-ohjaaja**
- Koordinoiva opinto-ohjaaja
- Ohjaamokoordinaattori
- Kasvun ja oppimisen tuen päällikkö
- Kohdennetun nuorisotyön koordinaattori
- Rehtori
- Palveluohjaaja
- Suunnittelija
- Opetuspäällikkö
- Kehittämispäällikkö
- Uraohjaaja
- Kuraattori
- Nuoriso-ohjaaja
- Sivistystoimen palvelupäällikkö

JNE...

Keravan Valpasohjaus

Laura Sirkiä
oppivelvollisuuden erityisasiantuntija, Kerava

Laura Sirkiä, oppivelvollisuuden erityisasiantuntija

- Kasvatustieteen maisteri, erityisopettaja/erityisluokanopettaja (Joensuun yliopisto 2006)
- Opinto-ohjaajan erilliset opinnot (Itä-Suomen yliopisto 2012)
- Psykoterapeuttikoulutuksessa 08/2023 alkaen (Helsingin yliopisto)
- Työkokemus
 - Sairaalakouluopettaja (lasten- ja nuortenpsykiatria)
 - Erytisluokanopettaja (ala- ja yläkoulu)
 - Laaja-alainen erityisopettaja alakoulussa
 - Oppilaanohjaaja yläkoulussa
 - Konsultoiva erityisopettaja/resurssiopettaja
 - Opinto-ohjaaja lukiossa, tehostettu opinto-ohjaus
 - Osa-aikainen yrittäjä vuodesta 2018, OmaOpo-oppimateriaali yläkouluihin www.omaopo.com , urahohjaus/motivaatiovalmennus, koulutuspsykoterapia www.ohjausapu.com

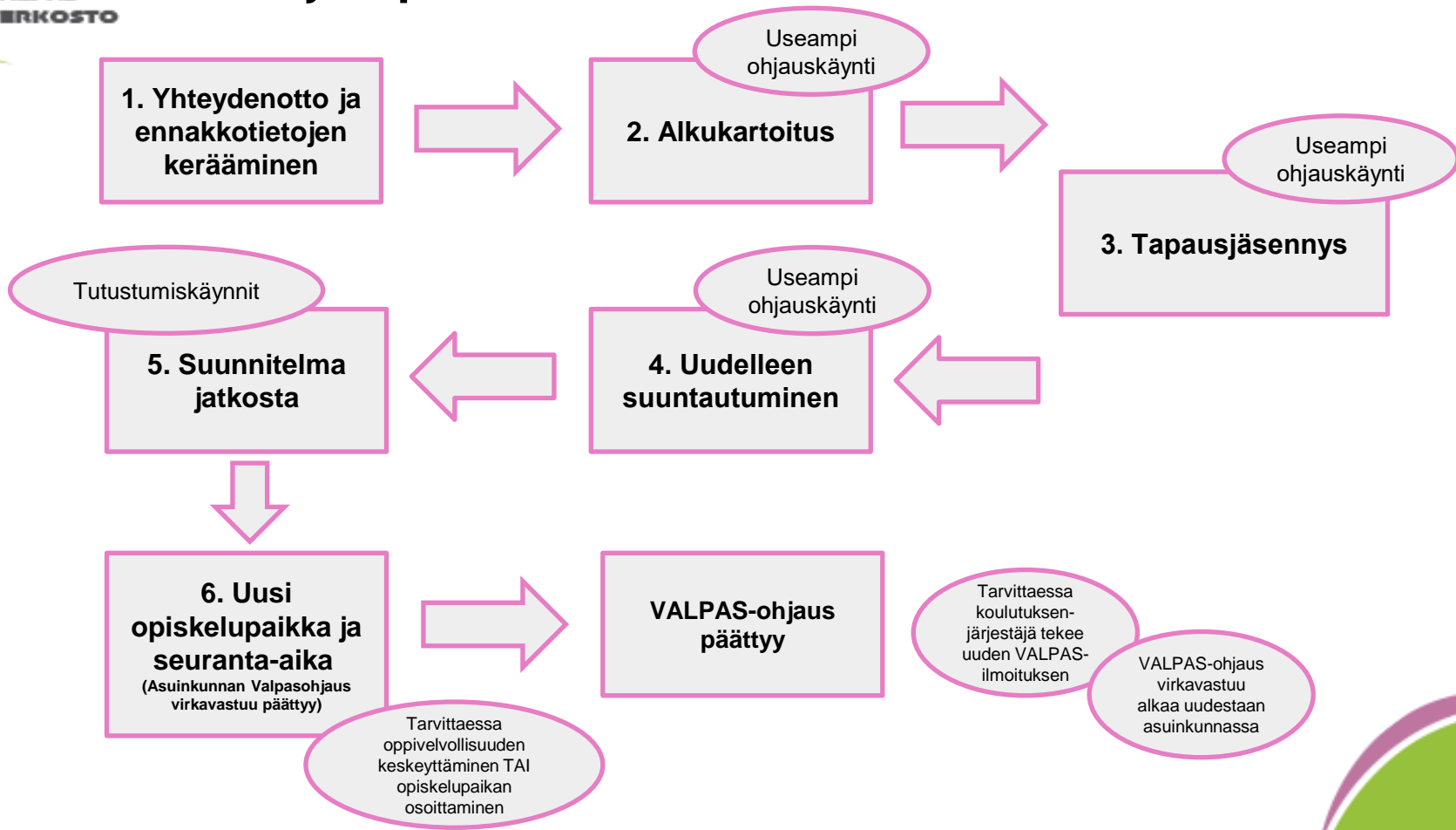
Keravan valpasohjauksessa...

- jokainen tapaus on omanlaisensa → ohjaus räätälöidään aina tilanteen/tarpeen mukaan.
- osa hyötyy pitkästä ohjausprosessista ja he sitoutuvat viikoittaiseen henkilökohtaiseen ohjaukseen erinomaisesti.
- käytetään keskustelun lisäksi erilaisia menetelmiä (voimakehä, motivaatiovalmennus, kuvat/sanakortit, erilaiset kirjalliset harjoitukset yms.)
- tehdään tiivistä yhteistyötä huoltajien ja muun verkoston kanssa.

Mitä se Valpasohjaus
sitten oikeastaan
käytännössä
voisi olla?

Ohjausprosessi

Valpasohjauksen alussa tärkeää on...

- yhteisen maaperän luominen, sillan rakentaminen
- koko elämänkentan tarkastelu
- pysähtyminen
- aito kiinnostus
- kuuntelu
- arvostus
- toivon ylläpitäminen

1. Yhteydenotto ja
ennakkotietojen
kerääminen

2. Alkukartoitus

Opintojen keskeyttämiseen liittyy paljon tunteita...

Missä ollaan nyt?
Ja mistä tähän on tultu?
Miltä minusta tuntuu?

Mitä elämässäni on meneillään?

Miten se vaikuttaa siihen, että koulunkäyntini ei onnistu?

Tyttö, 16v.

Poika, 16v.

Mielenmaiseman
tavoittaminen

Ymmärryksen
lisääntyminen

Metaforat yhteyden
rakentajina

Poika, 17v.

Mielenmaiseman muutos

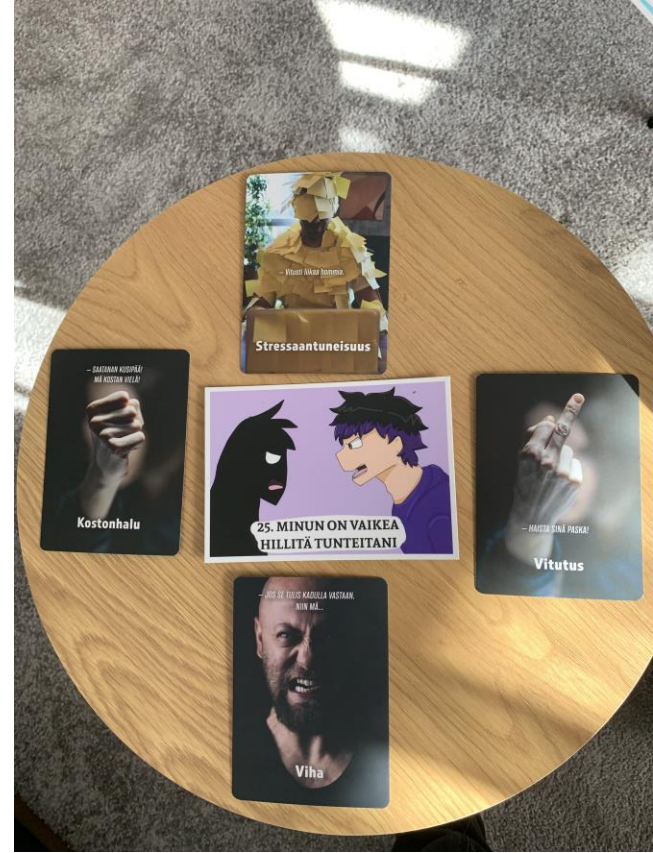
”Olen takaisin ratissa,
huoneessa on jo ikkunoita
ja valo pääsee sisään, ovi
on auki...”

Poika, 17v.

Pelkään, että hermostun ja menetän malttini koulussa tai työharjoittelu- paikassa...

Poika, 17v.

Millainen olo nuorella on ohjauksen jälkeen?

Aikuisen
vuorovaikutusvastuu

Kiireetön läsnäolo

Kuulluksi tulemisen
kokemus

Sillan rakentaminen

Kun ohjaussuhde ja yhteinen maaperä on rakentunut, on aika pohtia alavalintaa... Mihin seuraavaksi?

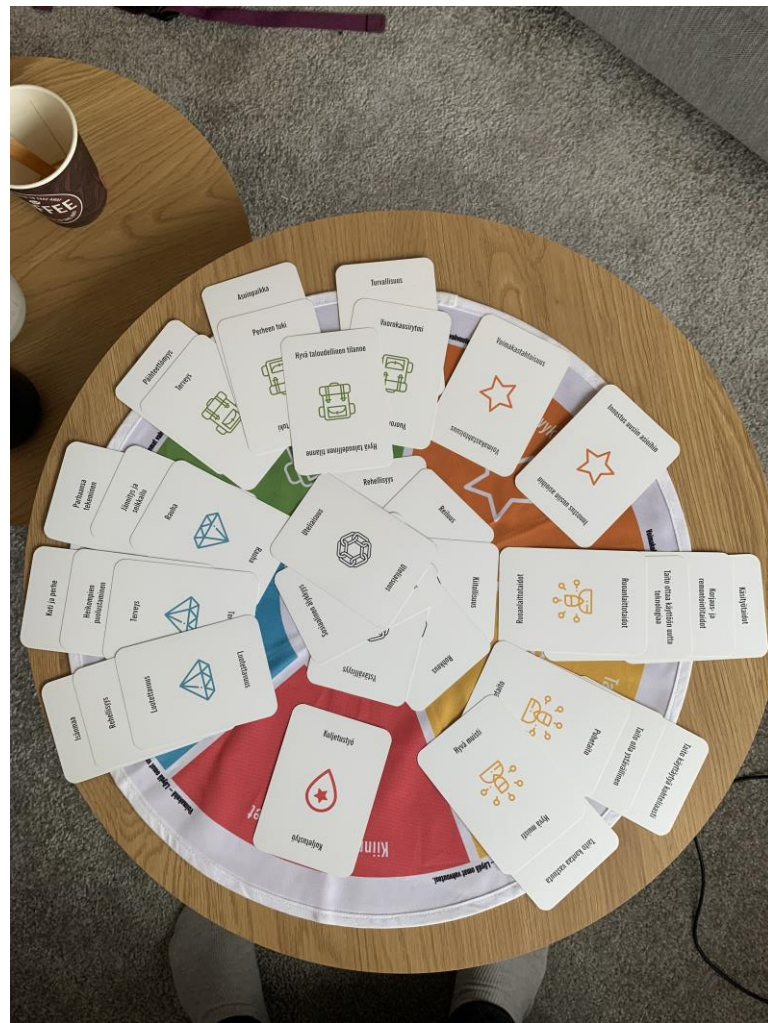
**4. Uudelleen
suuntautuminen**

Mitkä ovat
vahvuuksiani?

Miten voisin hyödyntää
niitä eri ammateissa?

Tulevaisuuden haaveilu

- Tutustumiskäyntien/koulutuskokeilujen järjestäminen mahdollisiin jatko-opintovaihtoehtoihin
- Tarpeen mukaan paikan päälle tutustumaan yhdessä opiskelijan kanssa → nuoret yleensä toivovat, että lähden mukaan
- Reflektointia yhdessä opiskelijan kanssa → tuodaan näkyväksi mahdollisen uuden opiskelupaikan huonot/hyvät puolet → käydään yhdessä läpi ohjattavan kokemuksia/ajatuksia ohjauskeskustelussa

Tutustumiskäyntien järjestäminen lisää mahdollisuutta onnistua → kouluun kiinnittymisen kannalta erittäin tärkeää!

**4. Uudelleen
suuntautuminen**

**5. Suunnitelma
jatkosta**

Jälkiohjaus...

**6. Uusi
opiskelupaikka ja
seuranta-aika**
(Asuinkunnan VALPAS-ohjaus
virkavastuu päättyy)

- Mitä sinulle kuuluu?
- Miten opinnot ovat alkaneet sujua?
- Tarvitsetko apua jossain?
- Olen iloinen sun puolesta!
- Tsemppiä opintoihin!
- Kiva kuulla, että kaikki on sujunut!
- Laita viestiä jos tarvitset apua!

Teen parhaani.
Se riittää.

Vantaan näkökulma - Rakenteellinen kehittäminen

Karita Snellman

Asuinkuntaohjaa, Vantaa

Koulutus

Yhteiskuntatieteiden maisteri (sosiaalipolitiikka)

Sosionomi (yamk)

Opinto-ohjaaja

Ammatillinen opettaja, ammatillinen erityisopettajaopiskelija

Keskeinen työkokemus

Etsivä nuorisotyö

Tutkija, nuorten osallisuus lähiössä

Oppivelvollisuuden laajeneminen: Hyödyt henkilökunnan puheissa

Hyödyt

- Opintojen maksuttomuus
- Kaikki alaikäiset ovat jonkun tahon ohjaus- ja valvontavastuulla
- Kattavampi tieto ikäluokista
- Pakot ja velvollisuudet pitävät nuoret tuen piirissä
- Laki velvoittaa myös oppilaitoksia tehostamaan ohjausta ja valvontaa
- Opiskelupaikan osoituksella opiskelupaikkoja

Oppivelvollisuuden laajeneminen: Kehittämiskohteet henkilökunnan puheissa

Kehittämiskohteet

- Toisen asteen tuki vs. opiskelijoiden tarpeet
- Nopea eronneeksi katsominen vs. muut tukimuodot.
- Opetushenkilöstölle uusia tehtäviä
- Aikuisten puute oppilaitoksissa
- Tuen piiriin hakeutuminen on usein nuoresta itsestä kiinni
- Suuret ryhmät ja vastuunotto omista opinnoista
- Vaihtoehtoisten opintopolkujen puute
- Nivelvaiheen tuki
- Nopea puuttuminen ja ennaltaehkäisevä työ

Mahdollisia ratkaisuja: Paikka, aika ja oikeat ihmiset

Uusia mahdollisuuksia työympäristössä oppiville

- Työvaltaisia polkuja lisää koulutusopimuksella ja oppisopimuksella. Ansiontyön yhdistäminen oppivelvollisuuteen.
- Turvallisia työharjoittelupaikkoja opetella uusia taitoja ja saada onnistumisenkokemuksia.

Oppilaitoksissa tuen ja yhteistyön lisääminen

- Pajoja, vaihtoehtoja Tuvalle.
- Tarpeeksi aikuisia oppilaitoksiin. Yhteisöllisyys, turvallisuus ja kohtaaminen.
- Yleisiin oppilaitoksiin tuodaan kunnan ja hyvinvointialueen toimijoita, jotka suunnittelevat palvelut yhteistyössä.

Oppilaitoksen ulkopuoliset palvelut, opintojen oikea-aikaisuus

- Kuntouttavaa toimintaa yhteistyössä oppilaitoksen, kunnan ja hyvinvointialueiden kanssa.
 - Huomio myös muuhun elämään, tukea mielekkään vapaa-ajan rakentamiseen.
 - Rinnalla kulkijat, tuen koordinointi.
-

01

Toimivien mallien levitys

- Tehdään sitä mikä toimii

02

Yhteistyö yli toimintarajojen

- Oikeat ihmiset, oikeaan aikaan, oikeassa paikassa

03

Kohtaaminen

- Parasta ennaltaehkäisevää työtä

04

Nuorten oma osallisuus

- Mahdollisuus vaikuttaa omaan elämään

Kiitos!

Jenni Venejärvi, oppivelvollisuuskoordinaattori, Askola

jenni.venejarvi@askola.fi

p. 040-7109108

Laura Sirkia, oppivelvollisuuden erityisasiantuntija, Kerava

laura.sirkia@kerava.fi

p. 040-3182213

Karita Snellman, asuinkuntaohjaaja, Vantaa

karita.snellman@vantaa.fi

p.040-1579732

